

Bjørg Bakken
3577 HOVET

Deres ref

Vår ref
201100251-/SCO

Dato
21.06.2011

Klage på Riksantikvarens vedtak om flytting av fredet stabbur på gbnr 55/1, Tveito søre i Ål kommune.

Vi viser til Riksantikvarens oversendelse datert 19.01.2011, der de har vurdert Deres brev av 23.09.09 med klage på Riksantikvarens vedtak av 17.09.09 om ikke å tillate flytting av et fredet stabbur fra gbnr 55/1 Søre Tveito i Ål kommune.

Departementet vurderer at flytting av stabburet fra eiendommen er et vesentlig inngrep, som det ikke kan gis dispensasjon for, jf kulturminneloven § 4 tredje ledd, jf § 15 a. Det foreligger heller ikke sterke samfunnsmessige hensyn for å oppheve fredningen. Riksantikvarens vedtak opprettholdes.

Sakens bakgrunn

Bjørg Bakken søkte 04.11.08 Ål kommune om tillatelse til riving av et gammelt stabbur, som ligger i tilknytning til gårdstunet på Tveito Søre i Ål kommune. Stabburet skulle demonteres og settes opp på en hytteeiendom i Hol kommune. Fylkeskommunen frarådet i sin uttalelse tillatelse til riving, og krevde at det skulle tas tømmerprøve av treverket, dersom tillatelse ble gitt. Kommunen vedtok i utvalgsmøte 16.12.08 å gi tillatelse til riving. Tømmerprøven som ble tatt etterpå viste at stabburet er fra 1644. Med hjemmel i kulturminneloven § 4, tredje ledd erklærte Riksantikvaren bygningen for automatisk fredet.

Bjørg Bakken søkte 04.04.09 kulturminnemyndigheten om tillatelse til flytting av stabburet. Fylkeskommunen i Buskerud behandlet saken 21.06.09, og kom til at den

ikke hadde anledning til å gi dispensasjon, da flyttingen var å anse som et vesentlig inngrep i det fredete byggverket. Fylkeskommunen uttalte videre at stabburet burde bli stående på sin nåværende plass, og oversendte saken til Riksantikvaren for avgjørelse.

Riksantikvaren vedtok i brev 17.09.09 å avvise søknaden, da flyttingen ville innebære et vesentlig inngrep som det ikke er adgang til å dispensere for. Bjørg Bakken klaget på vedtaket ved brev av 23.09.09. Klagen er rettidig.

Klagers anførsler jf. brev av 23.09.09

Klager mener det foreligger særskilt grunn til å tillate flytting av stabburet. Hun viser til tidligere søknad til Ål kommune. Søknaden var begrunnet med at stabburet var gitt som gave til klagers tremenninger, som et ønske om å belønne mennesker som over mange år har vært til stor hjelp og støtte i en vanskelig livssituasjon. Planen var at stabburet skulle gjenoppføres på tremenningens hytteeiendom i Hol kommune, hvor det ville passe godt inn på den tidligere stølen. I søknaden var det også vist til at brødrene er genuint interesserte i å ta vare på gamle ting, og at stabburet derfor ville bli godt forvaltet hos dem.

Riksantikvarens merknader jf. brev av 19.01.11

Riksantikvaren viser til at stabburet er erklært fredet. Riksantikvaren mener at det ikke er anledning til å dispensere for et så omfattende inngrep søknaden gjelder, med mindre det foreligger sterke samfunnsmessige grunner. Riksantikvaren ser ikke at det foreligger slike grunner i saken, og opprettholder sitt vedtak av 17.09.09.

Riksantikvaren beklager den lange saksbehandlingstiden.

Departementets merknader

Miljøverndepartementet kan i forbindelse med klagesaksbehandlingen prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.

Der et byggverk er erklært fredet etter kulturminneloven § 4 tredje ledd, regulerer lovens § 15 tredje og fjerde ledd og § 15 a hva som kan gjøres med det fredete byggverket. I § 15 a er det bestemt at inngrep som ikke er vesentlige, kan tillates i særlige tilfelle. Hvis kulturminnemyndigheten imidlertid kommer til at et tiltak innebærer et vesentlig inngrep, gir loven ikke adgang til å tillate inngrepet i det fredete byggverket. Hvis kulturminnemyndigheten kommer til at et tiltak bør tillates, følger det indirekte av loven at fredningen må oppheves først. Riksantikvaren går ikke inn for å oppheve fredningen.

Å oppheve fredningen av et byggverk er bare aktuelt når enten verdiene som begrunnet fredningen i realiteten er tapt, eller det foreligger så sterke samfunnsmessige hensyn at verdiene må vike. Rent personlige interesser er normalt ikke hensyn som i seg selv kan forsvare opphevelse av en fredning.

Konklusjon

Miljøverndepartementet er kommet til at det ikke foreligger grunnlag for å omgjøre Riksantikvarens vedtak. Flyttingen innebærer et vesentlig inngrep i det fredete kulturminnet, som det ikke kan gis dispensasjon for, uten å oppheve fredningen først. Departementet ser heller ikke at det finnes tilstrekkelig grunnlag for å oppheve fredningen av stabburet.

Klagen tas ikke til følge.

Med hilsen

Elisabeth Platou (e.f.)
avdelingsdirektør

Susanne Colding

Kopi: Riksantikvaren
Buskerud fylkeskommune
Ål kommune